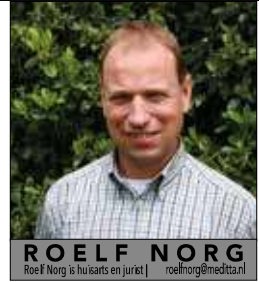


Zonder titel



ROELF NORG
Roelf Norg is huisarts en jurist | roelfnorg@medta.nl



Een schilderij zonder titel vind ik maar niets. Een beeldhouwwerk zonder titel is niet meer dan een homp. Als je als kunstenaar al niet weet hoe je jouw creatie moet noemen, waarom zou ik me er als beschouwer dan in verdiepen? Een titel is belangrijk. Die geeft richting aan het denken. Dat geldt voor een kunstwerk, een artikel, column en voor een ziektegeschiedenis.

Onlangs werd ik gevraagd om een opiniërend artikel te schrijven voor *Huisarts en Wetenschap* (Norg R. Pluis/niet-pluisgevoel op het juiste moment gebruiken. *Huisarts Wet* 2021;64:47-8). Onderwerp: het pluis/niet-pluisgevoel. Het zou een reactie moeten zijn op een ander artikel dat een lans breekt voor het gebruiken van dit gevoel. Mijn kanttekeningen waren vervat in een artikel met de titel: 'En toch...' Het pluis/niet-pluisgevoel is in mijn ogen een noodrem. Een gevoel dat je ondanks jouw diagnostische inventarisatie, doet denken 'En toch... Toch is dit niet zo erg', of vaak juist natuurlijk: 'En toch... Hier is méér

aan de hand'. Halverwege mijn artikel kwamen deze twee woorden terug. Ze vormden als het ware een scharnierpunt in mijn stuk. De titel werd daarmee het *leitmotiv* in mijn betoog.

Tot aan de laatste revisie was dit de titel van mijn stuk. Toen ik de mail kreeg dat het gepubliceerd was, bleek de redactie de titel zonder mijn medeweten gewijzigd te hebben. Mijn stuk bleek opeens 'Pluis/niet-pluisgevoel op het juiste moment gebruiken' te heten. Eerlijk gezegd een beetje een suffe titel. Als mij gevraagd wordt een stelling te betrekken, dan ga ik ook op de barricades. En niet veilig op een terrasje een meninkje verkondigen. Maak er dan van: 'Gebruik het pluis/niet-pluisgevoel op het juiste moment!' Inclusief uitroep-teken. Want de titel is niet vrijblijvend. Die bepaalt jouw blikrichting – stuurt jouw gedachten.

Voor de episodelijst in het HIS geldt hetzelfde. Die kan een schat aan informatie bevatten. Of niet.

We kunnen natuurlijk domweg alles onder A99 Algemene episode zetten. We kunnen even domweg een ICPC-code aanklikken en de algemene omschrijving overnemen. Maar we kunnen er ook gerichte informatie inzetten. Als iemand na een val met een wond op de knie de praktijk binnenkomt, kun je kiezen voor verschillende ICPC-coderingen en deze verschillende titels geven. Bij een negenjarig jochie zal dat bijvoorbeeld zijn S17 'schaafwond', bij een 23-jarige voetbalster L78 'knie-dorsie, let op kruisbandletsel' en bij een 86-jarige A80 'val (tweede episode, verhoogd valrisico?)'. Eenzelfde voorval krijgt verschillende ladingen. Drie identieke presentaties worden door de context anders gelabeld. Informatie verdwijnt als de episode bij de voetbalster en de hoogbejaarde slechts de titel schaaftwond krijgt. De episodetitel bepaalt jouw blikrichting, stuurt jouw gedachten.

Denk eens aan *De aardappeleters* van Vincent Van Gogh. Welke gedachten zou dat schilderij oproepen als het een andere titel had? Zoals: *De horigen van de Baron van Norg*. Of: *De hongerigen van Baron Norg*. Niet alleen zou men in de Brabanders opeens Drenthen herkennen, ook zou het accent niet meer liggen op het eten, op het *wél* hebben van voedsel, maar juist op het *niet* hebben van voedsel. Het zou (nog meer) een maatschappijkritisch werk worden, dat de sociale onderdrukking door de adel aan de kaak stelt. Van mij mag het. Als ik mij in mijn stamboom verdiep, kom ik geen baronnen en edelen tegen. Wel veel Drentse en Groninger boeren, en diverse doodgeboren en 'onechte' kinderen. Hoe kijken we naar hen? Welke gedachten roepen zij op, deze mensen zonder titel? ■